

Pöytäkirja

12.5.2021

VN/10384/2019
VN/10384/2019-VM-290**Hankkeen ohjausryhmän kokous 4/2021**

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi

Aika Tiistaina 11.5.2021, klo 9-111

Paikka Teams

Läsnä Irja Peltonen VM puheenjohtaja
 Jouko Narikka VM varapuheenjohtaja
 Tuula Lybeck VM ohjausryhmän sihteeri
 Jaana Vahlstedt VNK, Max Hambergin sijaan
 Johanna Herrala SM
 Lassi Kauttonen STM
 Tiina Kotonen-Pekkanen YM
 Titta Maja UM
 Esko Mustonen VM
 Olli-Pekka Rissanen VM
 Petri Saarukka PLM
 Juha Saunamäki OM
 Suvi Savolainen VM
 Päivi Tommila TEM
 Jorma Waldén OKM
 Timo Laitinen Valtiokonttori, ohjausryhmän asiantuntijajäsen

Niklas Wilhemsson, OM

Merja Irjala VM (hanketoimisto)
 Mikko Lehtonen VM (hanketoimisto)
 Satu Lindberg Valtiokonttori (hanketoimisto)
 Anu Mäkinen Valtiokonttori (hanketoimisto)
 Mari Näätsaari Valtiokonttori, yksikön johtaja
 Antti Seppänen Valtiokonttori (hanketoimisto)
 Marita Virtanen VM (hanketoimisto)
 Jaana Walldén VM (hanketoimisto)

Poissa:
 Max Hamberg VNK
 Emmi Nykänen LVM
 Outi Luoma-Aho VM
 Jukka Nummikoski MMM

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

29 516 001
 35 829 516 001

valtiovarainministerio@vm.fi

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Käsitellyt ilmoitusasiat:

- Sisäministeriö on ilmoittanut, että ohjausryhmän jäsen vaihtuu. Iikka Saunamäen tilalle tulee pääsihteeri Johanna Herrala. Hanke on valmistellut asettamis päätöksen muutoksen ja se viedään päätöksentekoon.

2 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 5.5.2021 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 3/2021 (21.4.2021) pöytäkirja.

4 Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt

Niklas Wilhelmsson ja Mikko Lehtonen esittelivät järjestöjaoston selvityksen ja ehdotukset. Lisäksi keskusteltiin hankkeessa toimivan toimeenpanoryhmän perustamisesta.

Hankkeessa toimiva järjestöjaosto on saanut selvityksensä valmiiksi ja esittää kahdeksaa ehdotusta järjestöjä koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Lisäksi järjestöjaosto ehdottaa monialaisen toimeenpanoryhmän perustamista ehdotusten toteuttamiseksi maa- ja metsätalousministeriössä, opetus- ja kulttuuriministeriössä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä.

Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt: Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi julkaistaan 25. toukokuuta avoimessa verkkotilaisuudessa. Sen jälkeen ehdotuksista pyydetään lausuntoja lausuntopalvelussa 25.5.2021-6.8.2021 välisenä aikana. Lausuntoyhteenvedo annetaan ohjausryhmälle syksyn alussa.

Ohjausryhmälle esitettiin hyväksyttäväksi järjestöjaoston selvitys ja merkittäväksi tiedoksi toimeenpanoryhmän perustamisesta käyty keskustelu.

Ohjausryhmä hyväksyi esitykset. Lisäksi ohjausryhmä hyväksyi, että toimeenpanoryhmän asettamista ja perustamista aletaan valmistella.

Keskustelussa esille nousseita keskeisiä asioita, jotka huomioidaan jatkovalmistelussa:

Järjestöjaoston selvityksestä ja ehdotuksista käytiin laaja keskustelu, jossa annettiin sekä rakentavaa kritiikkiä että kehitysehdotuksia. Raporttia ei nähty tarpeelliseksi muuttaa palautteen perusteella, mutta käyty keskustelu otetaan huomioon valmisteltaessa toimeenpanoryhmän tavoitteita, tehtävää ja työsuunnitelmaa. Lisäksi lausuntokierros antaa toimeenpanoryhmän valmistelua varten lisää tietoa sekä valtionavustusten hakijoilta että myöntäjiltä.

Jorma Waldén opetus- ja kulttuuriministeriöstä totesi, että järjestöjen ja toimialojen erilaisuutta ja moninaisuutta ei ole sanoitettu riittävästi raportissa. Raportissa korostuvat kansalaisjärjestöt, eikä esimerkiksi vapaa sivistystyö. Waldén mainitsi myös, että opetus- ja kulttuuriministeriö suhtautuu varauksin osaan ehdotuksista, kuten toiseen ja kolmanteen ehdotukseen. Waldén katsoi, että ehdotusten toteuttamista pitää arvioida tarkasti, tehdä siitä mahdollisimman joustavaa ja tunnistaa, mitkä asiat yhdenmukaistetaan soveltuvin osin. Seitsemännen ehdotuksen sanavalinnoista keskusteltiin myös. Ne on valittu valtionavustustoiminnan uuden sanaston perusteella. Kahdeksas ehdotus koskee työn tuotoilua, ja Waldén pohti resurssien ja työkuultuurien eroavaisuuksia, mikä on syytä ottaa huomioon myös ehdotuksia toteutettaessa.

Timo Laitinen Valtiokonttorista kysyi, miten järjestöjen autonomiasta ja harkintavallasta keskusteltiin järjestöjaostossa ja kuinka aihe vaikutti järjestöjaoston valmisteluun. Mikko Lehtonen vastasi, että aiheesta on keskusteltu laajasti järjestöjaostossa ja se on otettu huomioon ehdotuksia valmisteltaessa. Lisäksi sitä avataan raportin tiiviissä kirjallisuuskatsauksessa. Järjestöjen osallisuuden vahvistaminen valtionavustustoiminnassa on yksi ehdotusten tavoitteista, mikä vastaa myös järjestöjen autonomiasta käytyyn keskusteluun. Järjestöjaoston työhön osallistuneet valtakunnalliset keskusjärjestöt ovat yksimielisiä ehdotuksista. Niklas Wilhelmsson täydensi, että järjestöjen autonomian kunnioittaminen oli yksi järjestöjaoston valmistelun lähtökohdista. Järjestöjen riippumattomuus julkisesta hallinnosta (pl. julkiseen rahoitukseen liittyvät ehdot ja rajoitukset) sekä järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen ovat olleet jo pitkään keskustelunaiheena kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Lassi Kauttonen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä toi esiin, että tarkastelunäkökulmaa pitäisi laajentaa. Toisaalta, että säätiöitä koskevia valtionavustuskäytäntöjä kehitettäisiin yhdistyksiä koskevien valtionavustuskäytäntöjen rinnalla. Toisaalta, että järjestöjä koskevia valtionavustuskäytäntöjä tarkasteltaisiin rahapelitoiminnan tuotosta valtionavustuksia myöntäviä valtionapuviranomaisia laajemmin. Keskustelussa tuotiin esiin, että yhdistyksiin ja

säätiöihin viitataan raportissa järjestöinä. Kauttonen myös kannatti toimeenpanoryhmän asettamista ja viittasi, että rahapeli-toiminnan tuottoa koskevan rahoitusmallin uudistamiseen kannattaa luoda yhteys.

Titta Maja ulkoministeriöstä täydensi aiempia puheenvuoroja sanoessaan, että valtionavustuskäytäntöjä pitäisi kehittää ja yhdenmukaistaa joustavasti ja hallinnonalojen erityispiirteet huomioon ottaen. Ehdotusten toimeenpanossa pitäisi olla mukana myös muita valtionapuviranomaisia kuin maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö. Maja kiitti erityisesti seitsemännessä ehdotuksessa mainittua tulkintaohjetta.

Jaana Vahlstedt valtioneuvoston kansliasta mainitsi yhteistyön jatkamisesta valtioneuvoston kansliankin kanssa sen suhteen, miten järjestöjä koskevia valtionavustuskäytäntöjä ehdotetaan kehitettäväksi ja yhdenmukaistettavaksi.

Olli-Pekka Rissanen valtiovarainministeriöstä kuvasi, että valtionavustusten hakijoilla ja myöntäjillä on monenlaisia tavoitteita. Hän myös varmisti, ettei tarkoituksena ole yhdenmukaistaa valtionavustustoiminnan tavoitteita, vaan korostaa tavoitteiden monimuotoisuutta. Rissanen myös pohti, pitäisikö sen näkyä raportissa.

Tuula Lybeck kiitti laajasta keskustelusta. Hän mainitsi, että valtionavustustoiminnan kehittämistä peilataan julkisen hallinnon uudistamiseen ja sen tavoitteisiin. Lybeck myös vastasi lopuksi, että tarkoituksena on kehittää ja yhdenmukaistaa valtionavustuskäytäntöjä riittävästi uuden toimintamallin mukaiseksi. Esimerkiksi valtionavustustoiminnan verkkopalvelujen konfigurointi mahdollistaa myös valtionapuviranomaisten erityispiirteiden huomioon ottamisen.

5 Tilannekatsaus koskien käyttöönottosuunnittelun ja käyttöönotto-ryhmien valmistelu

Tuula Lybeck esitteli käyttöönottosuunnittelun valmistelun tilannetta.

Käyttöönotto-ryhmien valmistelu on osa käyttöönottosuunnittelua. Esityksessä käytiin läpi käyttöönotto-ryhmien valmisteluun vaikuttavia asioita ja niiden valmistelun tilannetta. Käyttöönotto-ryhmien suunnittelussa huomioidaan aiempaa enemmän VA-tietojärjestelmän toteutustyön näkökulmat ja tiedonsiirtovelvoite, hallinnollis-juridisten toimintatapojen kehittämisen aikataulut sekä valmennukset eri osa-alueiden osalta (toimintamalli, toimintatavat, va-tietojärjestelmä).

Keskustelussa Tiina Kotonen-Pekkanen ympäristöministeriöstä tiedusteli, onko käyttöönotto-ryhmien valmistelussa kyse ajallisista muutoksista vai ryhmitelläkö va-viranomaisia uudella tavoin käyttöönotto-ryhmiin. Tuula Lybeck vastasi, että pilotoinnin aikataulun muutoksista johtuen myös käyttöönotto-ryhmien aikatauluja tarkastellaan. Kuten esityksessä mainitaan, keskeisessä tarkastelussa ovat ne va-viranomaiset, jotka oli sijoitettu aiemmin käyttöönotto-ryhmiin 2-3. Merja Irljala täydensi, että samoja periaatteita pidetään mukana kuin syksyllä 2020 tehdyssä käyttöönotto-ryhmien ensimmäisessä versiossa, mutta lisäksi on tarkasteltu aiempaa enemmän esim. tiedonsiirtovelvoitteen tarkoittamia asioita, hakutyypin- ja hakijaryhmäkohtaisen kehittämisen aikataulua ja suhdetta käyttöönotto-ryhmissä tuleviin hakuihin/hakijaryhmiin ja sitä kuinka toimintamallin valmennusten ryhmissä voisi yhdistyä sekä VA-tietojärjestelmän käyttöönottavat viranomaiset että ne viranomaiset, joita koskee vain tiedonsiirtovelvoite ja joille jää oma tietojärjestelmä käyttöön.

6 Hankkeen toiminnan muutos –projektin tekemien va-viranomaisten johdon haastattelujen tulokooste

Jaana Walldén esitteli va-viranomaisten johdon haastattelujen tulokoosteen.

Keskustelussa nousi esille, että johdon haastattelujen tulosten aineisto on hyvin hyödynnettävissä. Tuula Lybeck täydensi, että tuloksia hyödynnetään mm. hankkeen viestinnän kehittämisessä, eri osapuolten välisessä yhteistyössä ja johdon tulevien valmennusten suunnittelussa.

7 Muut asiat

Tuula Lybeck esitteli muut asiat:

Valtionavustustoiminnan sanaston ensimmäinen osa on julkaistu VM:n julkaisusarjassa. Sanaston toiseen osaan on saatu 37 lausuntoa ja käsittely tapahtuu kevään aikana.

Kuntajaoston on julkaissut va-toimintaa koskevan kyselyn hakijoille ja myöntäjille.

Tiedoksi annettiin hankkeen julkaisema Kampus-uutinen, hankkeen verkkosivujen ja Hankeikkunan tekstien päivitykset sekä hankkeen VA-tietojärjestelmän asiantuntijapalveluiden hankintaa koskeva kirjoitus Hanselin vuosikertomuksessa.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Seuraava ohjausryhmän kokous: 9.6.2021.

Pöytäkirjan vakuudeksi, Tuula Lybeck, hankejohtaja/ohjausryhmän sihteeri

Liitteet -

Jakelu Ohjausryhmä

Tiedoksi Hanketoimisto
Mari Näätsaari, Valtiokonttori
Niklas Wilhelmsson, OM
Hankeikkuna